

Ambicije zemalja zapadnog Balkana u izvozu električne energije mogu se pokazati kao vrlo rizične, pokazuje novo istraživanje koje su, za potrebe organizacije CEE Bankwatch, sprovedi Univerzitet u Groningenu i konsultantska kuća Advisory House.

Autori studije pišu da zemlje imaju ambicije da postanu izvoznici energije, ali upozoravaju da bi lokalne vlade morale uzeti u obzir razvoj događaja u susjednim zemljama koji bi novoplanirane energetske objekte učinile ekonomski neodrživim.

“Naime, s obzirom na konkurenciju u regionu, kao i iz Bugarske, Rumunije i ostatke EU, za koji se očekuje da će imati značajan višak električne energije, izvozne cijene mogu biti pritisnute na niže a novoizgrađene elektrane mogle bi završiti kao nasukana imovina”, navodi se u studiji pod nazivom “Izveštaj o dugoročnoj ekonomskoj isplativosti gradnje novih energetske kapaciteta za izvoz zemalja zapadnog Balkana”.

Autori studije preporučuju vladama da preispitaju planove za izvozno orijentisane kapacitete proizvodnje i da same naprave ili naruče analize, povećaju regionalnu saradnju kako bi zadovoljili vrhunac potražnje. Preporučuju i mjere za smanjenje gubitaka električne energije i povećanje energetske efikasnosti u svakoj od zemalja.

“Energetski pejzaž na zapadnom Balkanu će u narednih deset godina najvjerovatnije izgledati sasvim drugačije. Kao što je i cilj da se zadovolje domaće energetske potrebe, gotovo sve vlade u regiji teže da postanu izvoznici i planiraju značajno proširenje hidroenergije i kapaciteta baziranih na uglju”, navodi se u studiji.

Autori predviđaju da će, u slučaju ispunjenja planiranih scenarija, region imati višak od čak 56 odsto, a zemlje sa najviše energije za izvoz biće Bosna i Hercegovina i Srbija.

U izveštaju se navodi da Crna Gora ima šanse da u narednoj deceniji preokrene svoj položaj od ekstremnog

uvoznika električne energije, koja je uvozila i do 50 odsto potrebnih količina, do zemlje koja će iz vlastitih izvora podmirivati cijelu potražnju.

“Količina energije koju bi Crna Gora do 2024. godine mogla izvoziti mogla bi biti do 2.000 gigavat sati, pod uslovom da Kombinat aluminijuma ne radi. Ovo predstavlja prilično veliku količinu s obzirom na to da je procijenjena ukupna potražnja zemlje za 2024. između 4.000 i 5.000 gigavat sati”, navodi se u studiji u kojoj se navode tri scenarija razvoja događaja na energetskom tržištu Crne Gore.

U izveštaju se problematizuje gradnja drugog bloka TE Pljevlja i ističe da to nije u skladu sa direktivama EU koja reguliše emisiju štetnih gasova, te da će “energetska budućnost” Crne Gore uveliko zavisiti i od same potražnje za električnom energijom.